

Förslag till ändring av den fleråriga budgetramen 2021-2027

Statsrådsberedningen

2022-01-25

Dokumentbeteckning

COM(2021) 569

Förslag till ändring av förordning (EU, Euratom) nr 2020/2093 om den fleråriga budgetramen 2021–2027

Sammanfattning

Den 22 december 2021 presenterade kommissionen ett förslag om revidering av regelverket för den fleråriga budgetramen (MFF). Kommissionen föreslår en riktad översyn av förordningen om MFF i syfte att höja utgiftstaken för att inrymma utgifter för den föreslagna sociala klimatfonden, samt för att införa en automatisk justering av utgiftstaken baserat på de av kommissionen föreslagna nya egna medlen (se faktapromemoria 2021/22:FPM45) för att kunna finansiera återbetalningen av lånen inom återhämtningsinstrumentet *Next Generation EU* (NGEU).

Bakgrunden till förslagen är dels det institutionella avtal som beslutades den 21 december 2020 där kommissionen uppmanades att lägga fram förslag för nya egna medel, dels kommissionens förslag den 14 juli 2021 om lagstiftningspaketet ”Fit for 55” och däri särskilt förslaget till en social klimatfond (se faktapromemoria 2020/21:FPM135).

Förslaget innebär budgetära konsekvenser men dessa är svårbedömda då de är avhängiga andra förslag som presenterats av kommissionen, inte minst det om nya egna medel.

Kommissionens förslag föranleder ingen ändring i regeringens grundläggande inställning till frågan om EU:s fleråriga budgetram och systemet för Europeiska unionens egna medel. Regeringen ska verka för att den svenska avgiften hålls ned.

1.1 Ärendets bakgrund

Den nuvarande fleråriga budgetramen (MFF) gäller mellan 2021 och 2027. Kommissionens förslag om att ändra ramen sker för att möjliggöra genomförandet av förslag om en social klimatfond och att instifta nya egna medel. Kommissionen hänvisar till Europeiska rådets slutsatser den 21 december 2020 om antagande av en flerårig budgetram för 2021–2027, inrättandet av ett återhämtningsinstrument samt om systemet för EU:s egna medel. Av slutsatserna framgår att kommissionen ”under det första halvåret 2021 [kommer] att lägga fram förslag om en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna och om en digital skatt med sikte på att de ska införas senast den 1 januari 2023” samt ”uppmannas att lägga fram ett reviderat förslag om utsläppshandelssystemet och eventuellt utvidga det till att omfatta luftfart och sjöfart.” Rådet uppmanade vidare kommissionen ”att i god tid föreslå en översyn av den fleråriga budgetramen för detta ändamål [inrättandet av nya egna medel]”.

Den 14 juli 2021 presenterade kommissionen ett förslag till lagstiftningspaket för klimatet, ”Fit for 55”. En del av paketet var att inrätta en social klimatfond. Kommissionen konstaterade att ytterligare styrning krävdes för att minska utsläppen från byggnads- och vägtransportsektorerna och att införandet av utsläppshandel i dessa sektorer skulle innebära att klimatmålen skulle nås till lägre kostnad än vad som annars hade varit fallet. Den sociala klimatfondens syfte var att bidra till att hantera negativa sociala konsekvenser av det utvidgade systemet för utsläppshandel. Fonden föreslås erbjuda medlemsstaterna finansiering för att stödja åtgärder och investeringar i energieffektivitet, nya värme- och kylsystem, renare mobilitet samt även för tillfälligt direkt inkomststöd.

Den 22 december 2021 presenterade kommissionen förslag om nya egna medel samt om en revidering av regelverket för den fleråriga budgetramen. Förslaget till revidering av den fleråriga budgetramen innebär en ökning av budgetramens utgiftstak för den föreslagna sociala klimatfonden samt införandet av en mekanism för en automatisk justering av utgiftstaken inom budgetramen. Justeringsintervallet föreslås motsvara intäkterna från de nya egna medlen och syftar att finansiera återbetalningarna av de lån som finansierat Europeiska unionens återhämtningsinstrument *Next Generation EU* (NGEU).

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget innebär ändringar av den innevarande fleråriga budgetramen inom två områden. Förslaget innebär följande.

Den sociala klimatfonden föreslås finansieras under rubrik 3 ”Naturreсурser och miljö” i den fleråriga budgetramen och i den årliga kontoplanen som en del av klustret ”Miljö- och klimatpolitik”. Kommissionen föreslår att taken för åtagande- och betalningsbemyndiganden i rubrik 3 ”Naturreсурser och miljö” ska höjas med 2 176 miljoner EUR år 2025, med 9 132 miljoner EUR år 2026 och med 8 786 miljoner EUR år 2027 i 2018 års priser. De planerade utgiftsökningarna för 2026 och 2027 motiveras med hänsyn till de ökade inkomsterna från nya egna medel, i syfte att inte öka belastningen på de BNI-baserade egna medlen. För 2025 föreslås ingen liknande motivering.

1.2.2 Särskild årlig justering baserad på nya egna medel

För att möjliggöra att använda inkomster från det av kommissionen föreslagna reviderade utsläppshandelssystemet till återbetalning av lånen inom ramen för NGEU, föreslår kommissionen en mekanism för automatisk justering av utgiftstaken i den fleråriga budgetramen. Justeringsmekanismen föreslås som en ny artikel 4a i förordningen om den fleråriga budgetramen och innebär att det från 2024 sker en årlig justering av den fleråriga budgetramens tak under underrubrik 2b, både vad gäller åtagande- och betalningsbemyndiganden. Justeringen ska stå i proportion till de faktiska inkomster från uppbörden av kommissionens föreslagna reviderade utsläppshandelssystem.

Justeringsbeloppet ska begränsas till ett årligt belopp på högst 15 miljarder EUR i 2018 års priser. För år 2027 kommer justeringsbeloppet att nedsättas med 8 miljarder EUR.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

I sak bedöms inte innehållet påverka svenska regler utan förslaget avser endast EU-nivån.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

I strikt mening innebär en höjning av taken att Sveriges EU-avgift kan öka. De verkligt budgetära konsekvenserna av detta förslag är dock svåröverskådliga eftersom de är avhängiga utfallet av andra förslag som kommissionen presenterat. Kommissionen föreslår framförallt att flera nya intäktskällor till medlemsstaternas statsbudgetar inrättas, men också att nya egna medel införs baserade på medlemsstaternas intäkter från dessa källor. Medlemsstaterna får därigenom ökade intäkter i och med förslagen. Inrättandet av nya egna medel innebär inte i sig en avgiftsförändring. I kombination med förslaget att EU:s intäkter från de nya egna medlen ska motsvara den föreslagna takhöjningen inom MFF blir den svenska EU-avgiften dock högre än vad som annars hade varit fallet. Utan nya egna medel har förslaget om automatisk takhöjning därmed inte heller någon praktisk verkan. Således är förslaget om införandet av nya egna medel en

särskilt viktig förutsättning för de budgetära effekterna av förslaget om en revidering av MFF.

2021/22:FPM44

Kommissionens förslag till höjt utgiftstak samt nya egna medel innebär en maximal ökning av utgifterna inom den fleråriga budgetramen med ca 17 miljarder euro 2025, varav 2 miljarder för den sociala klimatfonden och upp till 15 miljarder för betalning av räntor och amorteringar av NGEU-lånen, ca 24 miljarder 2026 (9 + 15 miljarder) och ca 24 miljarder 2027 (9 + 15 miljarder).

Regeringen bedömer att en utgiftsökning för 2025–2027 i nivå med den maximala takhöjningen skulle medföra att Sveriges EU-avgift för dessa år skulle öka med maximalt ca 6 miljarder kronor 2025 och med ca 9 miljarder kronor för åren 2026 och 2027. Som framgår av faktagromemorian om nya egna medel (2021/22:FPM45) bedömer dock regeringen att den sammantagna statsfinansiella effekten av den föreslagna revideringen av MFF, inklusive införandet av nya egna medel och de nya statliga inkomstbaser som de egna medlen beräknas utifrån, skulle vara positiv.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Kommissionens förslag till revidering av den fleråriga budgetramen föranleder ingen ändring i regeringens grundläggande inställning till den fleråriga budgetramen, eller systemet för EU:s egna medel.

Regeringen anser att den svenska EU-avgiften ska hållas nere på lång sikt, företrädesvis genom att hålla nere den fleråriga budgetramens storlek. Regeringen är därför skeptiskt inställd till förslag om höjda tak i den fleråriga budgetramen.

Finansiering av en eventuell ny social klimatfond ska ske genom utgiftsminskningar inom andra områden.

Regeringen anser att den fleråriga budgetramen och systemet för egna medel ska vara utformade i enlighet med principer om enkelhet, förutsägbarhet, transparens, möjlighet till ansvarsutkrävande, ändamålsenlighet och budgetrestriktivitet. Förslaget om en automatisk justeringsmekanism förutsätter nya egna medel. Regeringen anser att nuvarande system för egna medel fungerar väl och inte är i behov av revidering. Oaktat detta anser inte regeringen att den föreslagna justeringsmekanismen uppfyller de grundläggande kriteriet om förutsägbarhet.

Regeringen konstaterar att kommissionens förslag om revidering av regelverket för den fleråriga budgetramen för perioden 2021–27 i delar är direkt avhängiga förslaget till revidering av systemet för egna medel. Vidare konstaterar regeringen att både förslaget om nya egna medel och förslaget om en ny klimatfond är del av kommissionens bredare klimatpaket "fit for

55” – således har även förslaget om en reviderad MFF även bäring på klimatpaketet. 2021/22:FPM44

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har ännu inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den föreslagna rättsliga grunden för ändring av Rådets förordning om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 är artikel 312.2 i EUF-fördraget. Rådet beslutar med enhällighet efter godkännande av Europaparlamentet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen har inte motiverat sina förslag till nya flerårig budgetram enligt subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslagen kommer att förhandlas på olika nivåer i rådsstrukturen och väntas hanteras på stats- och regeringschefsnivå i en slutförhandlingsfas. Rådet kan endast anta förslaget med enhällighet. Om förslaget godkänns i rådet måste samtliga medlemsstater ratificera beslutet innan det kan träda ikraft.

4.2 Fackuttryck/termer

För tillfället förekommer inga fackuttryck eller termer som bör förtydligas.